

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 9 – 10 maja 2015 r.
na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA
- prof. dr hab. Anna Czubala - ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA
- Mateusz Mrozek – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2009 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 682/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2009 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów w Katowicach rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunkach *finanse i bankowość* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr-3-0145/74/TBM/96 z dnia 23 kwietnia 1996 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 228/2012 z dnia 18 września 2012 r. w sprawie Strategii Uczelni na lata 2012-2014, uaktualniona Uchwałą Senatu nr 305/2015 z dnia 9 maja 2015 r. w sprawie

strategii Uczelnia na lata 2014-2018. W dokumencie tym zatwierdzono również misję Uczelni. Strategia Uczelnia stanowią załączniki do wymienionych wyżej uchwał.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu wraz z listami obecności w powyższych sprawach.

Uczelnia swoją misję określiła jako: *świadczenie na wysokim poziomie usług edukacyjnych na studiach licencjackich, studiach podyplomowych, oraz profesjonalne przygotowanie specjalistów i menedżerów do pełnienia ról w gospodarce*. Koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, uwzględniając misję Uczelni zakłada w swojej polityce jakości troskę o wysoką jakość kształcenia.

Uczelnia opracowując strategię rozwoju do roku 2018 bardzo szczegółowo przeanalizowała wszelkie czynniki, które mogą wpływać na rozwój Uczelni zarówno w skali globalnej, krajowej, jak i regionalnej. Określono następujące cele strategiczne: świadczenie usług w szerszym zakresie, oferowanie szerokiej palety studiów podyplomowych i szkoleń, sprowadzenie i kształcenie studentów zagranicznych, wdrożenie dualnego programu kształcenia, organizowanie konferencji naukowych.

Kierunek *finanse i rachunkowość* jako jeden z dwóch kierunków prowadzonych na Uczelni wpisuje się zarówno w misję, jak i cele strategiczne, zakładając wyspecjalizowane kształcenie zorientowane na wspieranie i opracowywanie oraz wdrażania autorskich programów kształcenia, dostosowanie programów do wymogów współczesnej gospodarki, współpracę z instytucjami nauki i kultury, podnoszenie jakości i doskonalenie zawodowe kadry, podnoszenie poziomu zajęć językowych.

Jednym z działań realizujących założenia strategiczne była organizacja konferencji metodycznej poświęconej koncepcji kształcenia ekonomistów z udziałem interesariuszy zewnętrznych; oraz konferencji o tematyce zorientowanej na bankowość spółdzielczą. Ponadto Uczelnia zatrudnia specjalistów z praktyki finansowej do prowadzenia zajęć na wizytowanym kierunku (byłego dyrektora banku, rewidenta finansowego), co również wypełnia zadania określone w misji i strategii Uczelni.

Koncepcja zakłada, aby absolwenci:

- wykazywali się wiedzą i zdolnością rozumienia problemów w zakresie finansów i rachunkowości w różnych sferach gospodarki i samorządów lokalnych i regionalnych; potrafili właściwie wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu problemów praktycznych;
- potrafili przetwarzać informacje finansowe i interpretować uzyskane wyniki w zakresie gospodarki finansowej;
- umieli prezentować problemy zarówno specjalistom jak i szerokiemu gronu odbiorców;
- opanowali metody zdobywania wiedzy i umiejętności umożliwiające podjęcie studiów II stopnia i podyplomowych.

Założenia te znajdują wsparcie w programie kształcenia, w treściach przedmiotów specjalnościowych, jak i kierunkowych zorientowanych na wiedzę z zakresu finansów przedsiębiorstw, rachunkowości, ryzyka finansowego. Analizując założenia koncepcji kształcenia, efekty kształcenia oraz program studiów trzeba zauważyć, iż kierunek *finanse i rachunkowość* został wyodrębniony z obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych i osadzony w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse oraz ekonomia, jako kierunek o profilu praktycznym. W koncepcji kształcenia nie podkreśla się jednak wyraźnie wykorzystywania nowoczesnych narzędzi kształcenia, jak np. nasycenia zajęć narzędziami informatycznymi. Spotkanie zespołu oceniającego z kadrą akademicką pokazało jednak, iż zajęcia takie są prowadzone i narzędzia informatyczne wykorzystane są na takich przedmiotach jak: Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych, Rachunkowość małych firm, Zastosowanie informatyki w bankowości i ubezpieczeniach, Matematyka finansowa, zastosowanie informatyki w finansach i rachunkowości.

Koncepcja kształcenia mimo małych rozmiarów kształcenia jest różnorodna. Mimo niewielkiej liczby studentów Uczelnia oferuje studia stacjonarne i niestacjonarne. Oferuje również specjalności kształcenia takie jak: bankowość i finanse firm, rachunkowość, bankowość i ubezpieczenia, finanse i zarządzanie w biznesie, język obcy w biznesie. Przedmioty budujące te specjalności tworzą możliwość wyboru ścieżki studiów zgodnej z zainteresowaniem studenta, jak i z wykonywaną pracą zawodową. Zdaniem Zespołu oceniającego, należy wprowadzić do programu kształcenia wyspecjalizowane oprogramowanie komputerowe, jak np. program *Platnik*, *Symfonia* lub inne, co wprowadzi do tego programu elementy innowacyjnego kształcenia.

1.2).

W procesie określania koncepcji kształcenia, a także budowania strategii rozwoju i programu studiów uczestniczyli przedstawiciele sektora finansowego, w tym przedstawiciele takich instytucji jak: Związek Banków Polskich, ING Bank Śląski, Getin Bank, Association Franco-Polonaise pour les Hautes Etudes Européennes z siedzibą w Paryżu, Fundusz Górnośląski S.A. oraz Założyciel Uczelni. Powołany został Zespół ds. opracowania programu kształcenia, który korzystał z konsultacji pracowników etatowych Katedr obsługujących kierunek, w tym ze specjalistów zewnętrznych prowadzących zajęcia. Kadra akademicka podczas spotkania z Zespołem oceniającym podkreślała, iż koncepcja kształcenia, jak i jej modyfikacje są dyskutowane na wspólnych spotkaniach nauczycieli akademickich. Studenci obecni na spotkanie Zespołu ds. Jakości Kształcenia informowali, iż mają możliwość udziału w dyskusjach nad koncepcją kształcenia na spotkaniach Zespołu, w których regularnie uczestniczą, jak również poprzez ankiety wyrażają swoje opinie o jakości kształcenia. Studenci podkreślili, iż na ich wniosek została uruchomiona nowa specjalność kształcenia *bankowość i finanse i firm*. Uczelnia deklaruje w raporcie samooceny, iż uwzględnia interesy interesariuszy poprzez adekwatne formułowanie programów kształcenia w specjalnościach; jest otwarta na potrzeby otoczenia społecznego i gospodarczego i bierze udział w inicjatywach regionalnych. Spotkanie z kadrami i władzami Uczelni pozwala uznać, iż Uczelnia, poprzez kontakty osobiste zna drogi zawodowe swoich absolwentów, a ich opinie wykorzystuje do modyfikacji programu nauczania.

Zdaniem Zespołu oceniającego należy wprowadzić do programu kształcenia zajęć wykorzystujących odpowiednie komputerowe oprogramowanie specjalistyczne, pogłębienie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w celu doskonalenia oferty kształcenia zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Uczelnia w raporcie samooceny informuje o udziale studentów w pracach nad określaniem koncepcji, celów i efektów kształcenia. Potwierdza to dokumentacja dotycząca opinii organów samorządu studenckiego względem programów kształcenia. Udział w pracach nie został jednak potwierdzony ani na spotkaniu ze studentami, ani w trakcie rozmowy z przedstawicielami Samorządu Studenckiego. Należy jednak wziąć pod uwagę, że na spotkaniu ze studentami dużą część reprezentacji stanowili studenci niestacjonarni. Niemniej studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym nie wiedzieli nic o jakiegokolwiek możliwości wpływania na cele czy efekty kształcenia. Studenci stwierdzili również, że nie mają informacji na temat takich inicjatyw Samorządu Studentów. Warto odnotować, że studenci mają realny, poza formalny wpływ na kwestie koncepcji kształcenia. Podczas spotkania ze studentami, często podkreślano bliskie i otwarte relacje z kadrami dydaktyczną, których efektem jest przyjmowanie informacji zwrotnej, która jest niewątpliwie praktyką godną podkreślenia, ze względu na to, że pomaga realnie wpływać na koncepcje i efekty kształcenia. Aktywność samorządu w zakresie zapewniania jakości kształcenia powinna zostać poddana głębszej analizie. Studenci wizytowanego kierunku niewiele wiedzą o działaniach samorządu studentów w zakresie doskonalenia procesu kształcenia oraz roli jaką pełnią w ww. obszarze ich przedstawiciele. Należy przy tym uwzględnić specyfikę kierunku. Studia prowadzone są jedynie na pierwszym poziomie kształcenia, co zasadniczo utrudnia

chęć angażowania się w działalność samorządową, co podkreślają opiekun i członkowie samorządu, jak i sami studenci.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni i odpowiada celom określonym w Strategii Uczelni.

1.2) Kadra akademicka, studenci, a także interesariusze zewnętrzni biorą udział choć w różnym stopniu w procesie określania koncepcji kształcenia. Zespół oceniający zaleca pogłębienie współpracy z interesariuszami.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 220a/2012 z dnia 16 lipca 2012 r. Senat zatwierdził - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów od roku akademickiego 2012/2013 (załącznik nr 2 i 3 – do wymienionej uchwały).

W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia Senatu, w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

Kierunkowe efekty kształcenia zostały uchwalone przez Senat WSBiF w formie Uchwały nr 220a/2012 z dnia 16 lipca 2012 r. w sprawie uchwalenia profilu kształcenia, planu studiów, sylabusu przedmiotów i efektów kształcenia dla programów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Załącznik 2 do uchwały zawiera opis kierunkowych efektów kształcenia, a Załącznik 3 zawiera opis specjalnościowych efektów kształcenia. Załącznik nr 1 zawiera plan studiów. Uchwała nr 242/2013 z 8.02.2013 wprowadza zmiany w planie studiów, bez korekty efektów kształcenia

Uchwały Senatu przyjmujące kierunkowe efekty kształcenia nie określiły obszaru kształcenia, dziedziny i dyscypliny, z których te efekty się wywodzą, tylko w Raporcie Samooceny wskazano: obszar nauk społecznych, dziedzina nauki ekonomiczne, a dyscypliny nie wskazano. W systemie Pol-on przypisanie kierunku jest pełne, tzn. obszar nauk społecznych, dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina: finanse. Analiza wszystkich 29 kierunkowych efektów kształcenia (11 efektów wiedzy, 11 efektów umiejętności i 8 efektów kompetencji społecznych wskazuje, że właściwe przyporządkowanie kierunkowych efektów kształcenia powinno zawierać dwie dyscypliny, to jest:

- finanse (wiodąca dyscyplina), dziedzina nauk ekonomicznych, obszar nauk społecznych,
- ekonomia (uzupełniająca), dziedzina nauk ekonomicznych, obszar nauk społecznych.

Dnia 10 czerwca 2015 r. Rektor Uczelni przesłał do PKA trzy Uchwały Senatu WSBiF w Katowicach:

- UCHWAŁA NR 308/2015 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uzupełnienia uchwały 220a/2012 w sprawie uchwalenia profilu kształcenia, planu studiów, sylabusu przedmiotów i efektów kształcenia dla programów kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* o następujące informacje : kategorie efektów dla kierunków i specjalności obejmujące dyscypliny: **Finanse** (wiodąca) i **Ekonomia** (uzupełniająca) z dziedziny nauk ekonomicznych;
- UCHWAŁA NR 309/2015 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie zatwierdzenia kart opisów przedmiotów (modułów-

syllabusów) seminarium dyplomowego dla kierunku studiów *Finanse i rachunkowość* oraz Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach;
- UCHWAŁA NR 310/2015 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uzupełnienia uchwały 299/2015 w sprawie zatwierdzenia aktualizacji programów praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach.

Sformułowane kierunkowe efekty kształcenia budowane są w konwencji bezpośredniego połączenia efektu kierunkowego z efektem obszarowym. Liczba efektów kierunkowych odpowiada ściśle liczbie efektów obszarowych. Takie podejście spowodowało, że niektóre tematy są słabo reprezentowane w opisie kierunkowym, np. efekty wiedzy i umiejętności informatycznych.

Dla 5 specjalności: *Finanse i rachunkowość firm*, *Bankowość i Finanse firm*, *Bankowość i ubezpieczenia*, *Finanse i zarządzanie w biznesie* oraz *Język obcy w biznesie* sformułowano efekty specjalnościowe odnoszące się do efektów kierunkowych jako niższe piętro hierarchii efektów. Każda specjalność ma od 6 do 11 własnych specyficznych efektów wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Efekty specjalnościowe posiadają, podobnie jak efekty kierunkowe bardzo ogólny charakter. Tylko nieliczne mają charakter typowo specjalnościowy. Takim przykładem jest specjalność: *Język obcy w biznesie*, gdzie część efektów nie ma charakteru specjalnościowego dla ocenianego kierunku *finanse i rachunkowość*. Zbiór efektów dla tej specjalności jest nie jest spójny z efektami kierunkowymi.. Dotychczas specjalność ta nigdy nie była uruchomiona.

Zależności występujące pomiędzy kierunkowymi i przedmiotowymi efektami kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały opisane w matrycach efektów kształcenia oraz w kartach przedmiotów. Matryce efektów kształcenia wskazują, w ramach których przedmiotów realizowane są kierunkowe efekty kształcenia. W matrycach nie uwzględniono formy i struktury zajęć. Karty przedmiotów zawierają tabele obejmujące opisy przedmiotowych efektów kształcenia i ich odniesienia do efektów kierunkowych. Każdy efekt przedmiotowy został odniesiony do z reguły jednego efektu kierunkowego. Kolejne zestawienie zamieszczone w kartach przedmiotów wskazuje jakie treści programowe są realizowane w ramach każdego z przedmiotowych efektów kształcenia. Przyporządkowania te pozwalają na jednoznaczną ocenę sposobu realizacji każdego przedmiotowego efektu kształcenia poprzez przekaz treści programowych nakierowanych na kształtowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Syllabusy zawierają specyficzne efekty przedmiotowe. Są one najczęściej własne specyficzne dla danego przedmiotu, ale posiadają one bardzo ogólny charakter. Dwa przedmioty z grupy specjalnościowej: *Zastosowania informatyki w bankowości i finansach* oraz *Zastosowania informatyki w finansach i rachunkowości* posiadają identyczne: cele kształcenia, efekty kształcenia oraz treści kształcenia i dotyczą wykorzystania arkusza kalkulacyjnego Excela do obliczeń formuł matematyki finansowej. Zatem cele, efekty kształcenia powinny zostać dostosowane do zakresu przedmiotu ujętego w nazwie. Kierunkowy efekt: K_U06: *Potrafi efektywnie wykorzystywać środki i narzędzia (w tym systemy informatyczne) oddane mu do dyspozycji w celu wykonania typowych zadań zawodowych* powinien mieć wsparcie w jego osiągnięciu w nauczaniu i wykorzystaniu *informatycznych systemów finansowo-księgowych*. Efekty związane z umiejętnościami informatycznymi na kierunku *finanse i rachunkowość* związane są tylko z efektami dla przedmiotu *Technologie informatyczne*, co wymaga wzmocnienia i uzupełnienia efektów przedmiotowych, z tego zakresu w odpowiednich przedmiotach.

Zatwierdzony Program Praktyki Zawodowej na kierunku *finanse i rachunkowość* (29.10.2014 r.) określa cele, zakres praktyki wraz z opisem realizacji i zasadami jej zaliczania. Efekty praktyki powiązane z 6 kierunkowymi efektami: 4 efekty umiejętności K_U01, K_U02, K_U08, K_U09 oraz 2 efekty kompetencji społecznych K_K02 i K_K03. Wskazane efekty są właściwe dla praktyk. Trochę szkoda, że zaliczanie praktyk jest mało

powiązane z weryfikacją osiągnięcia efektu kierunkowego. Praktyka trwa 12 tygodni i powinna być realizowana nie wcześniej niż po trzecim semestrze studiów. Praktykę zawodową zalicza promotor pracy dyplomowej. W teczkach studenta znajdują się odpowiednie zaświadczenia z firm i formularz zaliczenia praktyki (dotychczas 4 tygodnie praktyki) podpisany przez promotora. Uzupełnieniem tych ustaleń jest Uchwała nr 310/2015 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uzupełnienia uchwały 299/2015 w sprawie zatwierdzenia aktualizacji programów praktyk zawodowych w Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach, która w prawidłowy sposób organizuje przyszłą 12 tygodniową praktykę zawodową.

Studenci podczas spotkania z przedstawicielem Zespołu Oceniającego pozytywnie odnieśli się do możliwości osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia na swoim kierunku studiów. Zapytani o zmiany jakie wprowadziliby w programach kształcenia zaznaczyli, że z aprobatą przyjęliby zwiększenie liczby godzin zajęć, pomagających w rozwijaniu ich umiejętności twardych, takich jak obsługa praktyczna programów rachunkowych. Wpisuje się to w generalną tendencję chęci zwiększenia ilości zajęć praktycznych, warto zastanowić się nad tą kwestią w kontekście odpowiedzi na oczekiwania studentów.

Program studiów jest udostępniany na stronie internetowej Uczelni, zawiera tylko w formie prezentacji – oferty kierunku dla kandydata: opis sylwetki, listę specjalności oraz listę przedmiotów (bez sylabusów).

Studenci mają świadomość tego, gdzie w razie potrzeby szukać interesujących ich informacji. Materiały udostępniane są w wersji elektronicznej poprzez stronę internetową Uczelni, co umożliwia stały dostęp do potrzebnych informacji. Szczegółowe informacje dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jakie zdobędą w trakcie kształcenia są przekazywane przez prowadzącego na początku zajęć z każdego przedmiotu. Opis ten, zdaniem studentów, w wystarczającym stopniu określa przebieg kursu i sylwetkę studenta po jego zakończeniu.

Analiza opisu kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia oraz ich powiązania z efektami obszarowymi prowadzą do stwierdzenia, że są one spójne i pozwalają na realizację założonych celów kształcenia z wyjątkiem umiejętności informatycznych.

2.2

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane z zastosowaniem terminologii przyjętej w odpowiednich przepisach dla obszarowych efektów kształcenia z obszaru nauk społecznych. Sformułowania przyjęte dla kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia odpowiadają także terminologii stosowanej w dziedzinie nauk ekonomicznych, a w szczególności dyscyplinie finanse. Sposób ich sformułowania pozwala na weryfikację stopnia osiągnięcia przez absolwenta zakładanych kwalifikacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji społecznych na poziomie przedmiotu.

Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA jednoznacznie stwierdzili, że efekty kształcenia są im przedstawiane w sposób przystępny i zrozumiały. Osoby obecne były świadome tego jakie efekty będą mieli możliwość osiągnąć poprzez udział w zajęciach z danego przedmiotu.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Przechowywanie efektów kształcenia. W Uczelni obowiązuje Zarządzenie Nr 25/2013 Rektora z dnia 1 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Archiwum WSBiF, w którym określono zasady przechowywania i postępowania

z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych, a także tryb przekazywania dokumentacji do Archiwum Uczelni. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Brak jest Instrukcji Kancelaryjnej, ustalającej zasady postępowania, mające zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. W instrukcji powinny być określone zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Wskazane jest określenie zasad archiwizowania dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia oraz ustalenie okresu ich przechowywania.

System oceny efektów kształcenia stosowany w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach ma charakter sformalizowany. Podstawowe i ogólne regulacje odnoszące się do oceny postępów studentów w nauce zawarte są w Regulaminie studiów. Regulamin ten wprowadza rozwiązania, które odpowiadają powszechnie stosowanym w krajowym szkolnictwie wyższym. Warunkiem zaliczenia semestru jest spełnienie wszystkich wymagań, a w szczególności uzyskanie zaliczeń przedmiotów, zdanie egzaminów i zaliczenie praktyki zawodowej. Zaliczenia zajęć dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący dany przedmiot. Zaliczenia przedmiotu objętego egzaminem dokonuje prowadzący wykład. Szczegółowe zasady odnoszące się do zaliczania poszczególnych przedmiotów podane są w sylabusach. Są one przy tym odniesione do poszczególnych efektów przedmiotowych dla każdej z trzech kategorii, i umieszczone są w sylabusie w kolumnie *Sposoby weryfikacji efektów kształcenia*. Określają one w oparciu o jakie formy sprawdzianów wiedzy i umiejętności dokonywana jest ocena realizacji przez studenta efektów kształcenia.

Struktura ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej wskazuje, że ponad 70% ocen dotyczy ocen dobry i więcej, a tylko 0.5% ocen niedostatecznych. Występujący odsiew studentów wynika tylko ze względów osobistych, a nie z braku postępów w nauce. Struktura ocen na egzaminie dyplomowych wskazuje na duże zawyżanie ocen, ponieważ aż 83% ocen to bardzo dobry. Wniosek ten potwierdza także analiza wylosowanych prac dyplomowych i zaprezentowanych w załączniku 4.

Warunki zaliczenia i zasady oceny zawarte w Regulaminie studiów i w sylabusach są sformułowane w sposób jednoznaczny, obejmują wszystkie niezbędne elementy i tworzą przejrzysty system oceny.

Studenci podczas spotkania z przedstawicielem Zespołu Wizytującego ocenili system oceny efektów kształcenia jako dostępny, transparentny i zrozumiały. Zasady oceniania i zasady zaliczania przedmiotów są dostępne odpowiednio w Regulaminie Studiów oraz w sylabusach przedmiotów. Oba dokumenty są łatwo dostępne w Dziekanacie. Ocena studentów wygłoszona na spotkaniu, pokrywa się z informacjami zawartymi w ankietach ewaluujących zajęcia prowadzone na kierunku *Finanse i rachunkowość*.

2.4)

Biuro Karier Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach to miejsce, gdzie studenci i absolwenci mogą zgłaszać się po oferty pracy. Pozwala to studentom i absolwentom skrócić okres poszukiwania zatrudnienia. Z Biura Karier WSBiF mogą korzystać przede wszystkim studenci i absolwenci, którzy chcą uzyskać poradę zawodową i informacje o rynku pracy oraz pracodawcy poszukujący najodpowiedniejszych kandydatów na wolne miejsca pracy, praktyki i staże.

Głównym celem Biura Karier WSBiF jest zawodowa promocja studentów i absolwentów Uczelni oraz pomoc studentom w nawiązywaniu kontaktów w celu realizacji praktyki.

Biuro Karier Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach prowadzi bazę danych studentów i absolwentów szukających pracy z możliwością wyselekcjonowania osób o określonych predyspozycjach i umiejętnościach w celu udostępnienia ich danych

pracodawcom, prowadzącym rekrutację pracowników oraz bada losy i monitoruje karierę zawodową absolwentów.

Dotychczas nie przeprowadzono żadnych badań losów absolwentów, a niewielka ich liczba sprzyja badaniom o charakterze kontaktów osobistych.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Przyjęte w programie kształcenia kierunkowe, specjalnościowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. W zbyt skromnym stopniu ujęte są efekty kształcenia dotyczące umiejętności wykorzystania narzędzi informatycznych. Określone w programie kształcenia powiązania występujące pomiędzy kierunkowymi, specjalnościowymi i przedmiotowymi efektami wskazują na spójność tych wszystkich elementów pozwalającą na osiągnięcie zakładanych celów kształcenia, z wyjątkiem części efektów specjalnościowych dla specjalności Język obcy w biznesie. Zaleca się uzupełnienie efektów kształcenia w zakresie umiejętności wykorzystywania narzędzi informatycznych oraz rezygnację z oferty specjalności Język obcy w biznesie. Studenci podczas spotkania z przedstawicielem Zespołu Oceniającego pozytywnie odnieśli się do możliwości osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia na swoim kierunku studiów. Studenci mają świadomość tego, gdzie w razie potrzeby szukać informacji, dotyczących opisu zakładanych efektów kształcenia. Materiały udostępniane są w wersji elektronicznej poprzez stronę internetową uczelni, co umożliwia stały dostęp do potrzebnych informacji. Podawane są również obligatoryjnie na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu

2.2) Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów i pozwalają na sprecyzowanie wymagań potrzebnych do ich osiągnięcia.

2.3) System oceny efektów kształcenia stwarza możliwości weryfikacji zakładanych celów. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie ich kategorie i określa właściwe dla nich sposoby weryfikacji. Studenci podczas spotkania z przedstawicielem zespołu wizytującego ocenili system oceny efektów kształcenia jako dostępny, transparentny i zrozumiały. Potwierdza to analiza sylabusów, regulaminu studiów oraz system zapewniania jakości kształcenia uczelni.

2.4) W uczelni nie są prowadzone badania losów absolwentów, ale takie zadania i plany badań posiada Biuro Karier.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Senatu, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat.

Na mocy Uchwały nr 220a/2012 z dnia 16 lipca 2012 r. Senat uchwalił plany studiów dla kierunku *finanse i rachunkowość* realizowane od roku akademickiego 2012/2013.

Uchwała nr 282/2014 z dnia 29.10.2014 r. w sprawie zatwierdzenia zmian dostosowawczych w programie kształcenia wprowadza wydłużenie praktyki do 3 miesięcy (9 punktów ECTS – 270 godzin). W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu w czasie których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty.

Studia na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzone są na poziomie studiów pierwszego w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zaprezentowano w Raporcie Samooceny program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Programy kształcenia na studiach niestacjonarnych obejmują taki sam zakres treści programowych i przewidują osiągnięcie takich samych efektów kształcenia, jak na studiach stacjonarnych.

Program kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia obejmuje łącznie 1725-1751 godzin, a na niestacjonarnych pierwszego stopnia obejmuje łącznie 1230-1251 godzin zajęć dydaktycznych w formie wykładów i ćwiczeń w zależności od specjalności. W planie studiów zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych przewidziano klasyczny układ treści kształcenia obejmujący trzy grupy przedmiotów: przedmioty podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe. Przedmioty podstawowe w liczbie 18 realizowane są w łącznym wymiarze 495 godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Pozwalają one na przekaz podstawowej wiedzy z zakresu matematyki, statystyki, mikro- i makroekonomii, prawa, finansów, rachunkowości, technologii informatycznych, języka angielskiego i innych. Za zaliczenie przedmiotów podstawowych student otrzymuje łącznie 70 punktów ECTS. Program obejmuje naukę języka obcego w wymiarze wynoszącym 60 godziny zajęć, za które student otrzymuje 7 punktów ECTS. Taki zakres z tego przedmiotu kształcenia umożliwia poznanie języka obcego na wymaganym przez program poziomie B1 (efekt K_U11).

W planie studiów ocenianego kierunku ujętych jest 14 przedmiotów kierunkowych. Są one obowiązkowe, a ich zaliczenie prowadzi do uzyskania 53 punktów ECTS. Treści kształcenia tych przedmiotów obejmują odpowiedni dla kierunku *finanse i rachunkowość* zakres wiedzy z zakresu: matematyki finansowej, analizy finansowej, rachunkowości finansowej, rynków finansowych, bankowości, ubezpieczeń oraz finansów w przedsiębiorstwach i instytucjach. Wskazuje to na odpowiednią wagę przypisywaną do kształtowania wiedzy i umiejętności ściśle związanych z kierunkiem studiów. Część zajęć kierunkowych jest realizowana przez praktyków, co pozwala na odpowiednie powiązanie kształcenia z wymaganiami rynku pracy. Treści kształcenia ujęte w ramach poszczególnych przedmiotów pozwalają na realizację założonych dla nich efektów kształcenia, przy czym wzmocnienia wymagają treści z zakresu *informatycznych systemów finansowo-księgowych*, co jest dzisiaj pożądaną umiejętnością na rynku pracy. Zespół PKA zaleca wprowadzenie wskazanych treści kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów oferowane są na studiach pierwszego stopnia następujące bloki przedmiotów specjalnościowych: bankowość i ubezpieczenia, finanse i rachunkowość firm, finanse i zarządzanie w biznesie, bankowość i finanse firm oraz język obcy w biznesie. Treści kształcenia ujęte w ramach tak określonych specjalności są zgodne z kanonem wiedzy kierunku *finanse i rachunkowość*, z wyjątkiem specjalności *język obcy w biznesie*. Pozwalają one na pogłębienie i poszerzenie wiedzy z danego zakresu oraz ukształtowanie specjalistycznych umiejętności. Student zobowiązany jest do zaliczenia bloku obejmującego 14 przedmiotów specjalnościowych o łącznej sumie 57 punktów ECTS. Wymiar godzin zajęć dydaktycznych wynosi odpowiednio dla studiów stacjonarnych 680 i niestacjonarnych 345-360 godzin. Studenci nie mają możliwości dokonywania swobodnego wyboru bloku specjalnościowego, ponieważ startuje tylko jedna specjalność, którą jest najliczniejsza. Wynika to z małej liczby studentów na roku (około 30 studentów).

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów obejmuje obowiązkowe praktyki zawodowe (4 tygodnie, zmiana na 12 tygodni) i seminaria dyplomowe (60 godzin), za które

student uzyskuje odpowiednio 3 i 12 punkty ECTS łącznie z pracą licencjacką. Zarówno wybór seminarium dyplomowego, jak i miejsca praktyki są przedmiotem wyboru studenta.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów. Udział zajęć o charakterze interaktywnym prowadzonych w formie warsztatów, ćwiczeń, seminarium i praktyk zawodowych (zajęć praktycznych) w całym programie kształcenia wynosi 130 ECTS, a zajęć z nauk podstawowych 50 ECTS.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów stwarza studentom możliwości dokonywania wyboru 3 przedmiotów – konwersatorium fakultatywne. W planie studiów ujętych zostało wiele przedmiotów, spośród których studenci, dokonują wyboru: przedmioty kierunkowe swobodnego wyboru, seminarium dyplomowe oraz praktyka zawodowa łącznie 57 punktów ECTS, co stanowi prawie 32% ich ogólnej liczby.

Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że czasu trwania kształcenia na studiach pierwszego stopnia, dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych oraz metod kształcenia stwarzają możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego z modułów i ujętych w jego ramach przedmiotów, w tym modułu przedmiotów do wyboru, ale jest to program o małej elastyczności, nie pozwalający na duży zakres swobody wyboru treści kształcenia przez studentów spowodowany małymi grupami studenckimi.

Program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* przewiduje obowiązkową praktykę zawodową. Aktualnie obowiązujące regulacje dotyczące praktyk zawodowych zostały wprowadzone Uchwałą nr 310/2015 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uzupełnienia uchwały 299/2015 w sprawie zatwierdzenia aktualizacji programów praktyk zawodowych w Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia odbywają praktykę zawodową zgodną z kierunkiem studiów w wymiarze określonym w programie kształcenia. Dla ocenianego kierunku studiów wynosi on 4 tygodnie, ale ulega zmianie na 12 tygodni. Regulamin praktyk jako zasadniczy cel praktyk określa zweryfikowanie uzyskanej w procesie kształcenia wiedzy, nabycie umiejętności praktycznych i poznanie charakteru wykonywanego w przyszłości zawodu. Na ocenianym kierunku studiów organizacją i koordynacją praktyk zajmuje się Biuro Karier, które kierując studenta na praktykę bierze pod uwagę jego kierunek studiów, specjalność oraz preferencje i predyspozycje studenta. Studenci odbywają praktyki na podstawie porozumienia zawartego z zakładem pracy. Zasady odbywania praktyk zawodowych przewidują weryfikację przyjętych dla nich efektów kształcenia na poziomach: zakładu pracy oraz Uczelni. Zakładowy opiekun praktyki odbywanej przez studenta dokonuje oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji praktykanta i zamieszcza stosowne informacje w tym zakresie w Dzienniczku praktyk. Bieżąca kontrola odbywania praktyk i weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest przez promotora. Dziekan może zaliczyć studentowi jako praktykę wykonywaną przez niego pracę zawodową, jeżeli jest ona zgodna z programem praktyki. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z dziekanatu zajmującego się obsługą praktyk zawodowych znaczna część studentów otrzymuje zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej (około 90%). Dokumentacja praktyk zawodowych prowadzona jest prawidłowo.

Na podstawie oceny regulacji i sposobu funkcjonowania praktyk należy stwierdzić, że Uczelnia zapewniła niezbędną spójność programu i wymiaru praktyk studenckich, terminów ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia dla nich przyjętymi.

Zastosowana w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów sekwencja przedmiotów opiera się na zasadzie „od ogółu do szczegółu”. Oznacza to, że w pierwszych semestrach realizowane są przede wszystkim przedmioty o charakterze ogólnym i kierunkowym, które tworzą podstawy w zakresie wiedzy i umiejętności do dalszego kształcenia o charakterze specjalistycznym.

Studenci podkreślają, że mocną stroną Uczelni jest sposób przekazywania treści na zajęciach. Według uczestników spotkania najwyraźniej jest to widoczne podczas

uczęszczania na wykłady, które są bardziej konwersatoriami na których wiedza przyswajana jest poprzez dyskusję pomagającą rozwiązać proponowane przez nauczyciela akademickiego zagadnienie problemowe. Studenci wskazali jednak, że oczekiwali wzrostu liczby zajęć praktycznych, szczególnie z zakresu obsługi systemów rachunkowych. Studenci pozytywnie ocenili Uczelnię i administrację jednostki za informowanie o wszystkich harmonogramach zajęć i ewentualnych zmianach w nich z odpowiednim wyprzedzeniem.

Studenci nie potrafili jednoznacznie określić czy zajęcia mają dobrze określony nakład pracy. W ich przekonaniu na niektórych zajęciach, czas potrzebny na zdobycie określonych efektów kształcenia jest niedoszacowany, co czasami powoduje konieczność ograniczenia zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji jakie przekazywane są na zajęciach. Studenci nie mieli świadomości tego, czym są punkty ECTS i do czego służą w kontekście określania ich nakładu pracy. Kiedy zostali zaznajomieni z tymi zagadnieniami, poinformowali przedstawiciela Zespołu Oceniającego PKA, o tym że przypisane zajęciom punkty bywają nieadekwatne do faktycznego nakładu pracy na nich – nie podali jednak przykładów.

Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili dane znajdujące się w sylabusach przedmiotów - sekwencja przedmiotów i modułów jest prawidłowa. W przekonaniu studentów wiedza na zajęciach nie dubluje się, zaś kolejność jej prezentacji jest dostosowana do wymagań na poszczególnych zajęciach, które komplementarnie uzupełniają się.

Studenci obecni na spotkaniu podkreślali, że studia na Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach są przeprowadzane w sposób, który wypełnia założenia deklarowane w programie kształcenia i sylabusach poszczególnych przedmiotów. Wykładowcy zostali przedstawieni, jako mocna strona procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, ze względu na podejście do studentów, które w ich opinii umożliwia osiągnięcie założonych celów ich kształcenia.

W kwestii indywidualizacji procesu kształcenia zapisy w dokumentach przedstawionych przez Uczelnię są przejrzyste i korzystne dla studentów. Regulamin studiów WSBiF w Katowicach przewiduje dwie formy indywidualizacji kształcenia. Pierwszy z nich to Indywidualny Plan Studiów i Programów Kształcenia przeznaczony dla studentów, którzy zaliczyli co najmniej pierwszy rok studiów, a ich średnia ocen w dwóch semestrach poprzedzających wniosek wynosiła co najmniej 4,0. Druga z nich to Indywidualna Organizacja Studiów pozwalająca na wyznaczenie indywidualnych terminów oraz zasad wypełniania obowiązków wynikających z programu kształcenia i planu studiów. Nie było możliwości weryfikacji działania tego systemu w praktyce, gdyż studenci obecni na spotkaniu nie korzystali z ww. zapisów. Niepokoić może jednak fakt, że żaden ze studentów nie wiedział, że istnieje taka możliwość i na czym indywidualizacja procesu kształcenia polega.

W przypadku systemu wymian międzyuczelnianych i międzynarodowych aktywność Uczelni jest znikoma, z uwagi na charakterystykę studentów, którzy mając już swoją pracę i rodzinę nie są skłonni decydować się na międzynarodowe wyjazdy. Warto jednak zintensyfikować starania w zakresie popularyzacji programów wymian, tak żeby studenci dokonywali świadomego wyboru. Szczególnie wartościowe mogą być programy zagranicznych praktyk.

Studenci będący osobami z niepełnosprawnością mogą zwracać się do opiekuna roku oraz Działu Spraw Studenckich o poradę, informację i pomoc odnośnie konkretnego wsparcia w trakcie trwania studiów. Studentka z niepełnosprawnością, która spotkała się z przedstawicielem Zespołu Oceniającego potwierdziła, że osobom niepełnosprawnym przysługują za zgodą Dyrektora Instytutu indywidualne dodatkowe terminy zaliczeń i egzaminów (również poza sesją egzaminacyjną), a także zmiana warunków i formy uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczeń. Osoby wybitnie uzdolnione mają do dyspozycji dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia ITS i IOS.

3.2)

Program kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach został opracowany zarówno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w układzie obejmującym: efekty kierunkowe, specjalnościowe i przedmiotowe oraz treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, formy realizacji zajęć i stosowane metody dydaktyczne. Efekty przedmiotowe zostały prawidłowo odniesione do efektów kierunkowych. Efekty przedmiotowe znajdują odpowiednie oparcie we właściwie rozwiniętych treściach programowych. Karty przedmiotów określają także metody dydaktyczne stosowane w ramach poszczególnych form dydaktycznych zajęć z danego przedmiotu. Metody te odpowiadają założonym celom kształcenia. Na tej podstawie można stwierdzić, że efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w niezbędnym zakresie spójną całość z wyjątkiem uwag określonych w kryterium 2 odnoszących się do umiejętności informatycznych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program kształcenia dla studiów pierwszego umożliwia osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych oraz metod kształcenia stwarzają możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego z modułów i ujętych w jego ramach przedmiotów (wyjątki przedstawiono w kryterium 2). System ECTS jest zgodny z przepisami stosowanymi w tym zakresie. Sekwencja przedmiotów i modułów określona w planie studiów ocenianego kierunku jest prawidłowa. Zapewniono niezbędną spójność programu i wymiaru praktyk studenckich, terminów ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia dla nich przyjętymi. Indywidualizacja procesu kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych nie jest powszechna wśród studentów, pomimo przejrzystych i korzystnych dla studentów zapisów regulaminowych. Studenci z niepełnosprawnościami są traktowani z troską i zwrócona jest na nich odpowiednio większa uwaga. Sekwencja przedmiotów oraz forma prowadzenia zajęć jest oceniana bardzo dobrze przez studentów, co ma odzwierciedlenie w planach i programach studiów.

3.2) Efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w niezbędnym zakresie spójną całość, przy czym należy uzupełnić treści kształcenia o systemy informatyczne i ich wykorzystanie w finansach i rachunkowości.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzi 22 nauczycieli akademickich:

- 2 profesorów doktorów habilitowanych (1 nauk ekonomicznych i 1 nauk społecznych),
- 4 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych (2 z dorobkiem w dyscyplinie finanse, 2 w dyscyplinie ekonomia),
- 13 doktorów (6 nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse, 4 w dyscyplinie ekonomia, 2 w dyscyplinie prawo, 1 w dyscyplinie socjologia),

- 3 magistrów.

Wśród prowadzących zajęcia najliczniejszą grupę (82%) stanowią reprezentanci dyscyplin finanse i ekonomia, do których odnoszą się efekty kształcenia założone dla ocenianego kierunku. Zarówno w grupie pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (12 osób) jak i w grupie zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło czy zlecenia znajdują się nauczyciele posiadający doświadczenie praktyczne nabyte w toku pracy zawodowej w bankach, urzędach administracji publicznej, kancelariach prawnych, spółkach audytorskich, biurach doradztwa podatkowego i in., co spełnia wymagania odnośnie do praktycznego profilu kształcenia. Zatem struktura kwalifikacji naukowych i liczba nauczycieli prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

4.2)

Wykaz nauczycieli akademickich wskazanych przez Uczelnię do minimum kadrowego obejmuje:

- 1 profesora doktora habilitowanego nauk ekonomicznych,
- 2 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 6 doktorów nauk ekonomicznych,
- 1 doktora nauk prawnych,
- 1 doktora nauk matematycznych,
- 1 magistra.

W grupie pracowników samodzielnych dorobek naukowy i publikacje dwóch osób koncentrują się na problematyce finansów publicznych, finansów przedsiębiorstw, ubezpieczeniach, metodach wyceny akcji, obligacji oraz efektywności inwestycji. Dorobek naukowy jednego doktora habilitowanego dotyczy funkcjonowania rynku pracy, bezrobocia, migracji. Jeden z samodzielnych pracowników naukowych posiada doświadczenie zawodowe nabyte dzięki pracy w Radzie Sołeckiej i Stowarzyszeniu Inicjatyw Społecznych.

W grupie doktorów nauk ekonomicznych pięciu posiada dorobek naukowy w dyscyplinie finanse o czym świadczą publikacje poświęcone instrumentom rynku kapitałowego, zarządzaniu portfelem inwestycyjnym, działalności banków i ich oddziałów, konkurencyjności na rynku oszczędności, kryzysowi finansowemu itp. O zaliczeniu do minimum kadrowego jednego doktora nauk ekonomicznych i jednego doktora nauk prawnych decyduje doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią w spółce audytorskiej i kancelarii prawnej, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku.

Do minimum kadrowego nie można zaliczyć doktora nauk ekonomicznych, który nie przedstawił wykazu publikacji oraz doktora nauk matematycznych z uwagi na niezgodność specjalizacji z obszarem wiedzy, do którego wskazano efekty kształcenia oraz brak nowych publikacji (ostatnia ujęta w wykazie dorobku praca została opublikowana w 1998 roku). Z uwagi na zapis artykułu 9a. ust. 3 ustawy do minimum nie można też zaliczyć jednego ujętego w wykazie magistra.

Wymagania dotyczące minimum kadrowego ocenianego kierunku są spełnione. Minimum to tworzy trzech pracowników samodzielnych i 6 doktorów.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w

sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w maju i czerwcu 2014 r., za wyjątkiem 1 osoby, która została zatrudniona w Uczelni od 1 października 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów.*

Zwraca się uwagę na fakt, iż zarówno w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, jak i Statucie Uczelni nie ma stanowiska profesora. Na takim stanowisku zatrudniona została 1 osoba.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia Uczelnia wskazała 12 osób, z tego 3 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 8 osób ze stopniem naukowym doktora i 1 osobę z tytułem zawodowym magistra. Wymagania minimum kadrowego w tym zakresie na studiach pierwszego stopnia są spełnione.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *finanse i rachunkowość* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego na w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 11 osób wskazanych a 8 zaliczonych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, a tylko 1 osoba na czas określony, tj. do 30.09.2015 r.

Dla 5 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla 7 pozostałych – dodatkowym miejscem pracy.

W stosunku do roku 2009, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, nastąpiły zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 3 osoby (1 samodzielny nauczyciel akademicki oraz 2 doktorów), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2009.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym

kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, do dnia 1 października 2015 roku.

Relacja między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (9), a liczbą studentów (115) wynosi 1:13, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. i jest bardzo korzystna i sprzyja bezpośrednim, indywidualnym kontaktom nauczycieli akademickich ze studentami.

Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi większych zastrzeżeń. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na etatach prowadzą zajęcia, z uwzględnieniem wymaganej liczby godzin w poszczególnych grupach, w wymiarze nieprzekraczającym ustalonego pensum. Prowadzone przez nich 1-3 przedmioty są zgodne z ich specjalnościami naukowymi i posiadanym dorobkiem.

Pewne zastrzeżenia budzi powierzenie magistrówi prowadzenia ćwiczeń z 8 różnych przedmiotów: Biznes plan, Rachunkowość, Finanse przedsiębiorstw, Rachunkowość zarządcza, Sprawozdawczość finansowa firmy, Rachunkowość małych i średnich firm, Planowanie finansowe, Rachunkowość finansowa; doktorowi wykładów i ćwiczeni z 8 przedmiotów: Podstawy marketingu, Marketing usług finansowych, Negocjacje, Biznes Plan, Planowanie finansowe, Psychologia zagrożeń i PR, Podstawy zarządzania, Organizacja i zarządzanie oraz magistrówi wykładu z Podstaw zarządzania.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Przeprowadzone hospitacje pozwoliły stwierdzić odpowiedni poziom merytoryczny prowadzonych zajęć oraz dążenie do ich „uprzączynienia” poprzez prezentację przykładów i rozwiązywanie zadań.

4.3).

Polityka kadrowa prowadzona w WSBiF sprzyja realizacji założonych efektów kształcenia. Wśród etatowej kadry nauczycieli akademickich dominują pracownicy UE w Katowicach, dla których oceniana Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy. Posiadają oni duże doświadczenie dydaktyczne i dorobek naukowy, a ich rozwój naukowy wspiera macierzysta Uczelnia. W celu zapewnienia praktycznego profilu kształcenia Uczelnia w formie umów o dzieło i zleceń angażuje specjalistów praktyków: księgowych, skarbników, biegłych, rewidentów i in., co przyczynia się do wzbogacenia wiedzy i kształcenia umiejętności praktycznych studentów.

Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne podlega weryfikacji poprzez określony w ustawie system ocen okresowych oraz system ocen bieżących prowadzonych w ramach hospitacji zajęć i ankiet wśród studentów. Wyniki ocen są analizowane na zebraniach katedr.

W ostatnich 5 latach jeden pracownik naukowy uzyskał stopień doktora habilitowanego i jeden stopień doktora. Ich przewody zostały sfinansowane przez Uczelnię.

W spotkaniu z Zespołem Oceniającym uczestniczyło 11 nauczycieli akademickich. Ich opinie potwierdziły słuszność strategii prowadzącej do doskonalenia praktycznego profilu kształcenia studentów. Pracownicy widzą potrzebę organizowania spotkań z pracodawcami i aktywnego korzystania z funduszy UE, w celu modernizacji programu nauczania. Widzą też potrzebę wzbogacenia wiedzy studentów w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, etyki biznesu oraz umiejętności w aplikacji o środki UE i granty.

Doskonaleniu jakości kształcenia sprzyjają nieliczne grupy studentów, indywidualizacja kontaktów, która uczy kreatywności, praktyki zawodowej. Ponadto studenci, szczególnie niestacjonarni, w opinii kadry są zdyscyplinowani i posiadają większą od studentów dziennych motywację do zdobywania wiedzy i umiejętności.

Zdaniem dyskutantów Szkoła stwarza dobre warunki do stosowania nowoczesnych technologii informatycznych w dydaktyce. Sale komputerowe zapewniają też studentom dostęp do Internetu poza zajęciami.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych, struktura ich kwalifikacji naukowych oraz doświadczenie zawodowe pracowników wspomagających kadrę etatową umożliwiające osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

4.2) Wymagania minimum kadrowego są zrealizowane. Minimum to tworzą reprezentanci nauk ekonomicznych posiadający dorobek naukowy adekwatny do realizowanego programu i zakładanych efektów oraz dyscyplin naukowych, w których określono efekty kształcenia. Dorobek 6 spośród zaliczonych do minimum pracowników koncentruje się w dyscyplinie finanse, jednego w dyscyplinie ekonomia. W skład minimum kadrowego wchodzi dwóch nauczycieli zakwalifikowanych na podstawie odpowiedniego dla zakładanych efektów kształcenia doświadczenia zawodowego. Relacja między liczbą zaliczonych do minimum, a liczbą studentów jest bardzo korzystna i sprzyja indywidualizacji kształcenia.

4.3) Polityka kadrowa Uczelni koncentruje się na realizacji wymogów minimum kadrowego oraz zapewnieniu uczestnictwa w procesie dydaktycznym nauczycieli z doświadczeniem praktycznym związanym z ocenianym kierunkiem studiów.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowi budynek oddany jej w dzierżawę przez Miasto Katowice 1 lipca 2014 r. Budynek posiada dogodną lokalizację. Znajduje się blisko centrum Katowic, w bezpośredniej bliskości przystanków autobusowych, w niewielkiej odległości od dworca kolejowego i tras tramwajowych. Wokół budynku znajduje się ponad 100 miejsc parkingowych położonych poza sferą płatnego parkowania. W budynku mieści się:

- aula (100 osób),
- dwie duże sale wykładowe (59 i 66 miejsc),
- dwanaście sal ćwiczeniowych mieszczących od 12-48 osób,
- dwie sale seminaryjne (12 i 16 osób),
- dwie pracownie komputerowe (15 i 12 stanowisk)
- biblioteka z czytelnią.

Łączna liczba miejsc w salach dydaktycznych wynosi 649. Na ocenianym kierunku studiuje 115 studentów, w całej Uczelni 250, a więc baza zapewnia dogodne warunki do prowadzenia zajęć.

Wypożyczenie stal stanowią krzesła z pulpitemi, ławki, ekrany, tablice, flipcharty oraz rzutniki pisma. Aula, 3 sale ćwiczeniowo-seminaryjne i laboratorium językowe wyposażone są w nowoczesny sprzęt nagłaśniający. W 14 salach projektory multimedialne i laptopy pozwalają na wykorzystanie techniki komputerowej. Laboratorium językowe dysponuje oprogramowaniem do tłumaczenia SDL Trados. W laboratoriach komputerowych są zainstalowane programy OFFICE 365, Ramzes (program księgowy) oraz system rachunkowości zarządczej Business Intelligence Data Centre.

Modernizacji wymagają laboratoria komputerowe. Uczelnia powinna zadbać o zakup oprogramowania niezbędnego dla kształcenia umiejętności studentów w zakresie zastosowania technologii informatycznych w dziedzinie finansów i rachunkowości, w szczególności informatyczne systemy finansowo-księgowe.

Biblioteka Uczelni gromadzi przede wszystkim zalecane studentom podręczniki, monografie, słowniki, encyklopedie. Wśród 9360 zgromadzonych książek wyodrębniono działy ściśle korespondujące z ocenianym kierunkiem tj. Ekonomia, Zarządzanie, Finanse przedsiębiorstw, Finanse (publiczne, międzynarodowe, lokalne), Bankowość, Nadzór bankowy, Pieniądz, Rynek finansowy, Marketing, Rachunkowość, Ubezpieczenia, Podatki.

Wprowadzony w 2009 roku Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką LIBRA 2000 pozwala na pełną automatyzację procesów bibliotecznych związanych z gromadzeniem, opracowaniem, wyszukiwaniem i udostępnianiem zbiorów oraz umożliwia komunikację z zasobami innych bibliotek. Całościowa automatyzacja tych funkcji w znaczny sposób przyspiesza proces budowy katalogu, który w krótkim czasie może zostać udostępniony przez katalog internetowy czytelnikom. W Czytelni Internetowej biblioteki znajduje się 12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, katalogu Biblioteki.

Biblioteka nie prenumeruje czasopism, posiada tylko bazę czasopism archiwalnych.

Biblioteka współpracuje z Biblioteką UE w Katowicach oraz Biblioteką Śląską i studenci mają otwarty dostęp do ich bogatych zasobów.

Studenci kierunku *Finanse i rachunkowość* WSBiF w Katowicach mają dostęp do wystarczającej infrastruktury dydaktycznej i naukowej, która nie jest jednak w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mają zastrzeżenia do sal umieszczonych w obecnym budynku dydaktycznym. W ich ocenie sale są zbyt małe, zaś dodatkowym problemem jest niska temperatura zimą. Podczas spotkania z Zespołem Wizytującym PKA podkreślili, że starszy budynek był optymalny dla ich potrzeb. Ponadto studenci wskazali również problemy w działalności biblioteki, które zniechęcają do korzystania z niej. Jest co prawda otwarta w odpowiednich godzinach, jednak jej zawartość powoduje, że istnieje potrzeba poszukiwania literatury w innych bibliotekach. Taki stan rzeczy potwierdziła wizytacja biblioteki, która nie posiadała ponad to fachowych czasopism, które umożliwiałyby pełniejsze korzystanie ze studiów. Taka sytuacja szczególnie utrudnia naukę osobom kształcącym się w trybie niestacjonarnym oraz studentom chcącym poszerzyć swoją wiedzę w weekendy. Zespół oceniający dostrzegł również problemy z dostępnością niektórych tytułów zawartych w sylabusie. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci Internet, za pomocą sieci udostępnianej przez Uczelnię.

Zasadniczo trudno ocenić praktyki, z uwagi na zaliczanie ich w miejscu pracy studenta studiów niestacjonarnych. Dokumentacja praktyk nie zawiera szczegółowej informacji na temat ich przebiegu, przez co trudno dokonać weryfikacji założonych efektów kształcenia. Infrastruktura dydaktyczna jest słabo dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Budynek nie jest wyposażony w windy czy specjalnie dostosowane toalety i podjazdy. Zastrzeżenia mogą budzić niektóre drzwi, które z uwagi na swój ciężar są ciężkie w obsłudze dla osób poruszających się niesamodzielnie np. za pomocą wózka inwalidzkiego, bądź kul. Wizytowane sale dydaktyczne oraz biblioteka są trudno dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza dydaktyczna Uczelni zlokalizowana jest w jednym obiekcie, o dogodnej lokalizacji. Sale dydaktyczne są odnowione, klatki schodowe i korytarze wymagają remontu, a obiekt dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyposażenie sal jest zadowalające. Modernizacji wymagają laboratoria komputerowe. Uczelnia powinna też zadbać o zakup oprogramowania niezbędnego dla kształcenia umiejętności

studentów w zakresie zastosowania technologii informatycznych w dziedzinie finansów i rachunkowości. Warto również podkreślić, iż infrastruktura jest w skromnym stopniu przystosowana do osób niepełnosprawnych. Biblioteka spełnia podstawowe wymagania w zakresie dostępności odpowiednich zbiorów.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena nie obligatoryjna prowadzone są studia I stopnia

Studenci nie są zrzeszeni w żadnym kole naukowy, które funkcjonowałoby w obszarze nauk kierunku *Finanse i rachunkowość*. Podobnie jest jeżeli chodzi o badania naukowe prowadzone przez studentów. Taka sytuacja ma miejsce przede wszystkim z uwagi na obowiązki zawodowe i rodzinne studentów. Warto jednak propagować wiedzę w tym aspekcie i informować studentów o możliwościach płynących z takiego zaangażowania.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: nie dotyczy

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Uchwała Nr 247/2013 Senatu Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie warunków i trybu przyjęć na studia licencjackie w WSBiF na rok akademicki 2014/2015 określa wszystkie niezbędne elementy związane z rekrutacją na studia I stopnia. Wśród dokumentów niezbędnych do przyjęcia na studia wymienia się dowód wpłaty za pierwszy miesiąc nauki, co ma miejsce przed decyzją o przyjęciu na studia. Nie ma opłaty rekrutacyjnej, więc należałoby wprowadzić zmiany w tym zapisie, że opłata rekrutacyjna zwalnia z opłaty czesnego za pierwszy miesiąc nauki.

W ocenie studentów kryteria rekrutacyjne są przejrzyste i zrozumiałe. Rekrutacja oceniana jest jako obiektywna i sprawiedliwa. Studenci uważają, że wymagania są na niskim poziomie. Przyjmowane są wszystkie chętne osoby, nie pobiera się od nich opłaty rekrutacyjnej. Zasady rekrutacji zostały określone uchwałą Senatu WSBiF w sprawie przyjęcia zasad rekrutacji na rok akademicki 2014/2015. Analiza tej Uchwały wskazuje, że postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia na kierunku *Finanse i rachunkowość* odbywa się jedynie na podstawie kolejności zgłoszeń. Elektroniczny system rejestracji jest przyjazny dla użytkownika, znajdują się w nim wszelkie potrzebne informacje. Szczególnie warto podkreślić, że przejrzyste sformułowane opisy kierunków oraz procedur – zawarte tak w systemie rejestracyjnym, jak i na stronie internetowej WSBiF. W zasadach rekrutacji są również przewidziane warunki przyjęcia osób ze starą maturą, Maturą Międzynarodową, inną maturą zagraniczną oraz laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego. Sformułowane zasady rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących.

7.2)

Uczelnia w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów dokonała określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Informacje na ten temat zawarte są w sylabusach przedmiotów. Bilans nakładu pracy studenta obejmuje udział w zajęciach prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego oraz pracę własną studenta. Nakład pracy został przyporządkowany do wszystkich elementów składowych programu kształcenia, tj. udziału w wykładach, ćwiczeniach, udziału w

seminariach, samodzielnej nauce, przygotowaniu projektów, realizacji praktyki zawodowej, przygotowaniu pracy dyplomowej, uczestniczenia w konsultacjach przedmiotowych. Określenie nakładu i czasu pracy niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia stanowiło podstawę do ustalenia liczby punktów ECTS przypisanych do każdego z przedmiotów.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz opinii wyrażanych przez studentów podczas spotkania, należy stwierdzić, że system ocen jest przejrzysty, klarowny i obiektywny. Studenci podkreślają, że oceniani są sprawiedliwie. Nie mają również zarzutów wobec kryteriów ocen, czy też ich przełożenia na faktycznie zdobyte osiągnięcia. Studenci mają możliwość otrzymania informacji na temat popełnionych błędów, które są im wyjaśniane. Każdy student, jeżeli tylko tego potrzebuje, otrzymuje informację zwrotną dotyczącą podstaw, wedle których został oceniony w ten, a nie inny sposób. Studenci WSBiF, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, poinformowali że mają do dyspozycji odpowiednią liczbę terminów zaliczeniowych. Wiedzą też, jak ewentualnie wesprzeć swoje starania egzaminem komisijnym.

7.3)

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* nie są zainteresowani systemem mobilności, zaś Uczelnia nie pozycjonuje tego w swych priorytetach. Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest profil studentów, jacy studiują w WBiF w Katowicach. Są to ludzie aktywni zawodowo oraz posiadający rodziny, przez co dużo trudniej podjąć im decyzję na temat wyjazdów zagranicznych. Warto jednak pomyśleć nad głębszą promocją tak programów wymian (szczególnie programów praktyk), jak i wiedzy o systemie ECTS.

7.4)

Studenci na spotkaniu z członkiem Zespołu Oceniającego PKA podkreślili wysoką jakość obsługi naukowej i dydaktycznej. W percepcji osób, które uczestniczyły w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA jakość obsługi administracyjnej stoi na najwyższym poziomie. W ich opinii godziny pracy sekretariatów są odpowiednie, zaś wiedza i umiejętności pracowników pomagają w rozwiązywaniu wszelkich problemów formalno-prawnych studentów. Studenci dostrzegają wsparcie, tak przy okazji rozwiązywania problemów studenckich, związanych ze studiowaniem, jak i ze sprawami socjalno-bytowymi. Wszystkie niezbędne informacje znajdują się na stronie internetowej WSBiF. Wykładowcy są dla nich dostępni na konsultacjach oraz drogą elektroniczną (e-mail, często telefon). Wysoko oceniają wsparcie merytoryczne promotorów, którzy pomagają im w wyborze tematu oraz wypracowywaniu rozwiązań pozwalających na stworzenie i realizację konceptu pracy. W odczuciu studentów liczebność grup na seminariach dyplomowych umożliwia kultywowanie relacji mistrz-uczeń oraz pozwala na przedstawienie kolejnych etapów prac innym seminarzystom. Uczelnia wykorzystuje na wizytowanym kierunku model kształcenia na odległość jako formę wspomagającą, są to jedynie przesyłane w formie plików pdf treści, nie zaś spójna koncepcja szkoleń w formie MOOC's

Sylabusy są skonstruowane w sposób przejrzysty i zrozumiały. Studenci korzystają z nich przy wyborze zajęć z puli „do wyboru” oraz przy przygotowaniach na kolejne zajęcia w ramach przedmiotu. Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, że w sylabusach znajduje się wszystko co potrzebne, żeby przygotować się na zajęcia i zaliczenia, przy czym z treścią sylabusów są zaznajamiani przez wykładowcę na pierwszych zajęciach organizacyjnych. Sylabusy zawierają podstawowy opis przedmiotu, zakładane efekty kształcenia, potrzebną do ich realizacji literaturę obowiązkową i rozszerzającą, a także warunki i kryteria zaliczenia. Przyznali, że często liczba pozycji w sylabusach jest nieadekwatna do tego co wykorzystują do nauki. Zasadniczo najczęściej opierają swoją wiedzę na wybranych lekturach z puli książek obowiązkowych.

Studenci są kształceni w przekonaniu o tym, że uzupełniają swoje wykształcenie. Czują wsparcie Uczelni oraz doceniają jej starania, nie przywiązują się jednak do tych działań. Ostatnim z elementów, jakie wyróżnili studenci jest otwarta i partnerska relacja, jaka jest wytwarzana między nimi a Uczelnią. Studenci nie boją się wyrażać swojego zdania o zajęciach, do czego zachęcają ich sami wykładowcy. Wymienione wyżej mechanizmy wraz z przejrzystymi kryteriami dostępu do pomocy materialnej pomagają w osiąganiu lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności.

Programy opieki materialnej i socjalnej w WSBiF nie są oferowane w zakresie gwarantowanym przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin Przyznawania Pomocy Materialnej uchwalony został w 2011 roku, czyli jest dokumentem nie uwzględniającym dwóch nowelizacji. Dodatkowo nie przedstawiono opinii Samorządu Studentów w tym zakresie. Są to poważne uchybienia, które należy niezwłocznie poprawić.

Studenci WSBiF mogą korzystać z inicjatyw oferowanych im przez Samorząd Studentów. Są to projekty o charakterze integracyjno-rozrywkowym.

Studenci podczas spotkania z przedstawicielem zespołu oceniającego wrzucili satysfakcję z systemu opieki naukowo-dydaktycznej oraz materialnej. Administracja jest określana jako przyjazna studentowi. Pracownicy administracji są odbierani jako osoby pracowite i chętne do pomocy. Podobnie sytuacja ma się w przypadku Opiekunów Roku, którzy wspierają studentów w rozwiązywaniu problemów związanych ze studiowaniem. Rola samorządu studenckiego jest w kwestii rozwiązywania problemów wskazywana jako element dalszego planu, z którego studenci rzadko korzystają. Ponadto wykazali po stronie słabych stron Uczelni wybór przedmiotów ogólnoakademickich, który często jest dla nich wyborem fikcyjnym, z uwagi na to że wiele przedmiotów nie jest uruchamianych ze względu na małą liczbę osób chętnych; Brak większej liczby zajęć praktycznych, szczególnie z zakresu systemów rachunkowych; Słabe warunki lokalowe; - ponadto studenci wskazują na niebezpieczną okolice;

Studenci po stronie mocnych stron Uczelni wskazali kadrę naukową, która jest otwarta i uatrakcyjnia zajęcia proponowane przez WSBiF. Studenci doceniają również dostępność wykładowców na konsultacjach oraz w formie elektronicznej; Podkreślili jako korzystne rozwiązania Brak opłaty rekrutacyjnej i niewymagające kryteria.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) W ocenie studentów zasady i kryteria rekrutacji są przejrzyste i dostępne. Uczelnia wspiera studenta w procesie rekrutacji za pomocą dobrze dostępnych i kompletnych informacji na temat oferty dydaktycznej kierunków. Dokumenty dotyczące rekrutacji są sformułowane w sposób zrozumiały. Elektroniczny system rejestracji jest przyjazny dla użytkownika, znajdują się w nim wszelkie potrzebne informacje. Kryteria nie gwarantują jakiegokolwiek selekcji.

7.2) System ocen jest przejrzysty, klarowny i obiektywny. Studenci oceniani są sprawiedliwie. Nie mają również zarzutów wobec kryteriów ocen, czy też ich przełożenia na faktycznie zdobyte osiągnięcia. Studenci mają dostęp do informacji na temat kryteriów i zasad oceniania, o których są informowani odpowiednio wcześniej. Studenci są informowani przez nauczycieli akademickich o błędach jakie popełnili podczas egzaminów i zaliczeń, w trakcie czego przyczyny błędów są wyjaśniane.

7.3) Studenci nie wykazują zainteresowaniu wymianą międzynarodową. Zaleca się intensyfikację działań promocyjnych.

7.4) Jakość obsługi naukowej i dydaktycznej należy ocenić jako wysoką. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów, podobnie jak pracownicy administracji. Programy opieki materialnej i socjalnej w WSBiF nie są oferowane w zakresie gwarantowanym przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. W regulaminie przyznawania pomocy materialnej występują niezgodności z prawem powszechnie obowiązującym.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony przez Senat na mocy Uchwały nr 229/2012 z dnia 18 września 2012 r. w sprawie zatwierdzenia „Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach”, którego treść stanowi załącznik do tej Uchwały. W załączniku określono podstawowe zadania systemu oraz narzędzia monitorowania procesu jakości kształcenia, którymi mają być sylabusy, notatki z hospitacji zajęć dydaktycznych, ocena pracy dyplomowej, porozumienie o prowadzeniu praktyk zawodowych, program praktyki dyplomowej, ankieta ewaluacyjna, oraz formularz oceny.

Realizację Systemu jakości kształcenia zapewnia powołany w dniu 1 kwietnia 2014 Zarządzeniem nr 3/2014 r. przez Rektora – Zespół ds. monitorowania efektów kształcenia. Rektor określił zadania zespołu, oraz kartę określającą obowiązki poszczególnych podmiotów i relacji między nimi w celu zapewnienia właściwej jakości kształcenia. Rektor powołał również Pełnomocnika ds. jakości kształcenia.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z funkcjonowaniem w Uczelni systemu jakości kształcenia, w tym oceny prowadzonego na tym wydziale kierunku studiów. Przedstawiono również notatki z posiedzeń Zespołu ds. monitorowania efektów kształcenia

W przyjętym przez Senat Uczelni dokumencie *Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach* stwierdza się, że „struktura procesu decyzyjnego w zakresie zarządzania kierunkiem odzwierciedla zakres odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych organów i komórek organizacyjnych określonych w Statucie WSBiF w Regulaminie Organizacyjnym”. Zgodnie ze statutem Uczelni Senat podejmuje ostateczne rozstrzygnięcia w zakresie tworzenia i weryfikacji efektów kształcenia na kierunkach studiów, w tym na kierunku *finanse i rachunkowość*. Rektor sprawuje nadzór nad realizacją uchwał Senatu. Rektorowi podlega Pełnomocnik ds. jakości kształcenia z następującymi obowiązkami:

- Monitorowanie realizacji wewnętrznego programu zapewnienia jakości kształcenia,
- Ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- Ocenę i analizę procesu nauczania,
- Ocenę dostępności informacji na temat realizacji kształcenia, oraz opinii pracodawców o absolwentach.

Bezpośrednio procesem tworzenia, prowadzenia i monitorowania procesu kształcenia kieruje Prorektor ds. kształcenia i wychowania zgodnie z Regulaminem Studiów. Przy prorektorze funkcjonuje Zespół ds. zapewnienia jakości kształcenia z następującymi obowiązkami:

- Przygotowanie zasad monitorowania efektów kształcenia,
- Ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych i praktyk (ankiety, hospitacje zajęć i opinie samorządu studenckiego.)
- Zatwierdzanie wzoru ankiet do okresowej oceny nauczycieli akademickich i specjalistów – praktyków,

- Współpraca z samorządem studenckim dla zbudowania dobrych relacji ze studentami,
- Utrzymywanie kontaktów z absolwentami i pracodawcami w celu doskonalenia programu kształcenia i praktyk, który współdziała z Pełnomocnikiem rektora ds. jakości kształcenia.

Określone zostały zadania systemu. System obejmuje: wymagania dotyczące budowania i przeglądu programu kształcenia, w tym ram organizacyjnych i systemu ECTS, zalecenia tworzenia programu studiów, ustalenia wzoru kart przedmiotów, zasady odbywania praktyki zawodowej. System zakłada udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w budowaniu jakości kształcenia, monitorowanie realizacji procesu dydaktycznego z uwzględnieniem osiągania zamierzonych efektów kształcenia. Określono narzędzia systemu takie jak: Sylabus, notatka z hospitacji zajęć dydaktycznych, arkusz oceny pracy dyplomowej, porozumienie o prowadzeniu praktyk zawodowych, program praktyki zarodowej, ankietę ewaluacyjną dla ankietowania zajęć przez studentów,

System zakłada, iż w realizacji zadań wewnętrznego systemu zapewnienia jakości bierze udział cała społeczność akademicka, przy czym w zakresie podejmowania decyzji powołani są Kierownicy Katedr, prorektor ds. kształcenia oraz organy Uczelni (bezwydziałowej), czyli Senat. Nad realizacją procesu dydaktycznego czuwa prorektor ds. kształcenia. Ponadto w Uczelni powołano Zespół ds. monitorowania efektów kształcenia. Zespół oceniający odbył spotkanie z tym zespołem. Na spotkaniu omówiono wszystkie najważniejsze elementy funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia opracowano procedury prowadzące do oceny poszczególnych obszarów procesu dydaktycznego. I tak opracowano:

- Regulamin Monitorowania Karier zawodowych absolwentów WSBiF w Katowicach
- Procedurę ankietyzacji zajęć,
- Zasady określające warunki prowadzenia seminarium dyplomowego oraz pisania prac dyplomowych, Opracowano standardy prac dyplomowych (Zasady te reguluje Zarządzenie Rektora nr 2/2014),
- Kartę określającą obowiązki poszczególnych podmiotów i relacji między nimi w celu zapewnienia właściwej jakości kształcenia. Karta ta obejmuje wykładowców, kierowników katedr, władze Uczelni,
- Zadania Zespołu ds. monitorowania efektów kształcenia (Zespół jest zobowiązany do sporządzania na koniec każdego roku wniosków wynikających z przeglądów i kontroli w zakresie wyznaczonych dla Zespołu zadań),
- Kalendarium prac nad ciągłym doskonaleniem programów kształcenia.

Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację pracy zespołu od roku 2011. Dokumentacja pracy zespołu pozwala uznać, iż omawiane były wyniki: procesu ankietowania zajęć przez studentów, hospitacji, przeglądu progowego, powołania nowej specjalności bankowość i finanse firm (na wniosek studentów).

Na podstawie przeprowadzonych spotkań z kadrami, studentami oraz zespołem ds. monitorowania efektów kształcenia oraz władz Uczelni można stwierdzić i wewnętrzny system funkcjonuje i obejmuje:

a) weryfikację efektów kształcenia. Wewnętrzny system zakłada weryfikację efektów kierunkowych poprzez analizę i ocenę

- macierzy pokrycia efektów kształcenia, która zgodnie z zapisem ujętym w systemie ma wskazywać, na których zajęciach/przedmiotach mają być osiągnięte określone efekty kształcenia,

- metod oraz sposobów weryfikacji ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także w sylabusów, dla których określono wymóg wskazania sposobów weryfikacji efektów w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych.

Przy ocenie praktyk system określa ustalenie system kontroli i zaliczenia praktyk z uwagi na zakładane efekty kształcenia. Przy ocenie efektów końcowych określa się w formule recenzji odniesienie się do realizacji kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Ponadto Praca dyplomowa, jako końcowy efekt kształcenia jest oceniana przez promotora, który analizuje także „Raport antyplagiatowy”. Końcowe efekty kształcenia są monitorowane poprzez zasięganie informacji o postępach studentów osiąganych na studiach II stopnia w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, z którym Uczelnia ma umowę o współpracy w tym zakresie.

Przeprowadzone rozmowy z Zespołem ds. monitorowania efektów kształcenia pozwalają stwierdzić, iż zespół dokonał oceny tego procesu i uznał, iż efekty kształcenia na poziomie przedmiotu są weryfikowane poprzez egzaminy (w tym preferuje się z uwagi na małe rozmiary kształcenia - egzaminy ustne), zaliczenia, ocenę aktywności na zajęciach itp. Efekty końcowe weryfikowane są w procesie dyplomowania. Zarówno recenzenci, jak i promotorzy w recenzji odnoszą się do stopnia realizacji efektów kształcenia osiąganych w pracy dyplomowej na poziomie kierunkowym, jak i przedmiotu-seminarium dyplomowego. Efekty uzyskane na praktykach weryfikują promotorzy prac dyplomowych (jako opiekunowie praktyk) na podstawie raportów przedstawianych przez studentów po zakończeniu praktyk (ustnie lub pisemnie) i zaliczają z wymierną oceną.

Zdaniem Zespołu oceniającego zaleca się monitorowanie osiągania efektów kształcenia, identyfikowanie przedmiotów trudnych, sprawiających kłopoty z osiąganiem efektów kształcenia.

b) przeglądy programowe. Zespół ds. monitorowania, jak i Senat dokonują przeglądu programów kształcenia, w tym sylabusów. Zespół sporządza z tych działań sprawozdanie Senatowi, co zostało uwzględnione w protokole posiedzenia Senatu Uczelni (np. z dnia 17 stycznia 2014 r.), na którym omawiane były: ocena poziomu jakości kształcenia w roku akademickim 2102/2013.

c) ocenę jakości kadry. Uczelnia przeprowadza ocenę kadry akademickiej poprzez: ocenę okresową określoną w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, poprzez proces ankietowania czyli zasięgania opinii u studentów oraz w procesie hospitacji. Ocena okresowa obejmuje ocenę pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Uczelnia prowadzi ankietyzację zajęć dydaktycznych. Każdy nauczyciel akademicki jest oceniany przez studentów.

Podczas wizytacji przedstawiono raport z badań opinii studentów. Na spotkaniu z pełnomocnikiem ds. jakości kształcenia, Zespół oceniający uzyskał informację, że odpowiedzi w ankietach nie sygnalizowały niepokojących zjawisk oraz iż każdy nauczyciel otrzymał informację o opinii wyrażonej przez studentów.

Podczas wizytacji przedstawiono protokoły - notatki z hospitacji zajęć dydaktycznych. Arkusz hospitacyjny pozwala na ocenę formy zajęć, metody dydaktycznej, zgodności zajęć z treściami programowymi ujętymi w sylabusie. W roku akademickim 2013/2014 przeprowadzono hospitacje 17 przedmiotów. Opracowano wnioski, które były wyłącznie pozytywne.

d) badanie losów zawodowych absolwentów. Uczelnia podjęła przygotowania do badania zawodowych losów absolwentów. Opracowano ankietę. Ankietę ta pozwala na wykorzystanie opinii absolwentów do doskonalenia programu kształcenia, gdyż uwzględnia ocenę jakości zajęć, doboru treści kształcenia do potrzeb zawodowych ocenę kwalifikacji kadry akademickiej.

Przeprowadzona wizytacja, w tym spotkania z zespołem ds. monitorowania efektów kształcenia, władzami Uczelni, kadrami akademicką, studentami pozwalają stwierdzić, iż wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia realizuje swoje cele. System pozwala na doskonalenie procesu dydaktycznego. Wnioski płynące z oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia, jak i procesu ewaluacji zajęć, hospitacji, oceny okresowej, przeglądów programowych pozwoliły na doskonalenie niektórych narzędzi jak i procesów. I tak

- zmodyfikowano formę sylabusu, uwzględniając wprowadzenia dodatkowych informacji tj., wskazania powiązania zajęć z kierunkowymi efektami kształcenia poprzez uwzględnienie Uczelnianej macierzy efektów kształcenia, co zapewnia spójność programową kierunku *finanse i rachunkowość*;
- uwzględniając inicjatywę studentów oraz analizując rynek pracy opracowano program nowej specjalności bankowość i finanse firm i wprowadzono ją do oferty kształcenia;
- opracowano nowe formularze ankiety ewaluacyjnej oraz ankiety dla absolwenta czyli ankiety dla studentów kończących studia. Ankiety te w szerszym zakresie oceniają związek oferty programowej z potrzebami rynku pracy, oraz merytoryczną stronę zajęć;
- zmodyfikowano arkusz hospitacji o wymóg odniesienia się do realizacji zakładanych efektów kształcenia;
- zmodyfikowano recenzję pracy dyplomowej (formularz uzupełniono o ocenę efektów kształcenia);
- uwzględniając uwagi studentów rozpoczęto proces uzupełniania zbiorów bibliotecznych.

Zdaniem Zespołu oceniającego zaleca się dla oceny skuteczności systemu uwzględnianie wniosków płynących z ocen absolwentów, studentów i pracodawców o ofercie kształcenia i jej zgodności z oczekiwaniami rynku pracy. Zaleca się również dokonanie przeglądu i oceny zasobów materialnych, w szczególności specjalistycznego oprogramowania komputerowego jako niezbędnego elementu współczesnego kształcenia

W ramach wewnętrznego systemu komunikacyjnego Uczelnia na stronie internetowej upowszechnia podstawowe informacje o jakości kształcenia. Studenci mają udostępnione programy studiów, sylabusy, zmiany w programach, informacje o pomocy materialnej. Wyniki monitorowania jakości procesu kształcenia są udostępniane ocenianym przez studentów nauczycielom. Studenci będący z zespołem ds. monitorowania mają dostęp do wielu informacji i przekazują je studentom, co podkreślali na spotkaniu z Zespołem oceniającym. Program kształcenia wraz z niezbędnymi dokumentami jest dostępny pracownikom (także na kontaktach e-mailowych) i studentom w Internecie.

8.2).

Wewnętrzny system zakłada: współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, udział kadry i studentów w budowaniu jakości kształcenia. Spotkanie z kadrami pokazało, iż powinno się większy akcent położyć na kształtowanie właściwych kreatywnych postaw studentów i to powinno mieć miejsce w codziennych kontaktach ze studentami. Wewnętrzny system zakłada, iż koncepcja kształcenia powinna być poparta opiniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W dokumentacji systemu znajdują się opinie Samorządu Studenckiego dotyczące programu studiów. System zakłada konsultacje z przedsiębiorstwami i instytucjami w zakresie weryfikacji oraz określania efektów kształcenia.

Przeprowadzona wizytacja pozwala ustalić, iż studenci i kadra są zaangażowani w proces budowy kultury jakości kształcenia. Interesariusze zewnętrzni – przedstawiciele instytucji finansowych utrzymują z Uczelnią współpracę niesformalizowaną Uczelnia zatrudnia pięciu praktyków reprezentantów sektora finansowego do prowadzenia zajęć praktycznych. Ich obecność pozwala na uwzględnienie oczekiwań rynku pracy, zarówno w programie studiów, jak i efektach kształcenia.

Studenci kierunku *Finanse i rachunkowość* w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów nie są zainteresowani jakością kształcenia. Spotkanie ze studentami pokazało, że brakuje im wprawienia teoretycznego. Nie przeszkadza to jednak studentom w wywieraniu wpływu na

kształt zajęć, co sami podkreślają. Problemem wydają się być bardziej kwestie teoretyczne, aniżeli praktyczne. Jeżeli chodzi o przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni i jednostki, dokumentacja wskazuje na małe zaangażowanie samorządu studentów w prezentowaniu stanowiska studentów. Głównym problemem zdaje się być jednak kwestia specyfiki jednostki, która ze względu na prowadzenie studiów dla osób dojrzałych, na pierwszym poziomie kształcenia, ma obiektywne trudności w wypracowaniu mocnych struktur samorządu studentów. Niepokoi jednak fakt, że nie istnieją żadne dokumenty mające potwierdzić udział studentów w opiniowaniu programów kształcenia. W dobrze pojmowanym interesie jednostki i Uczelni jest aktywizacja i edukowanie studentów w zakresie jakości kształcenia, dzięki czemu Uczelnia może zyskiwać dodatkowe bodźce do zmiany swojej oferty dydaktycznej. Niewątpliwie rzetelna opinia interesariuszy wewnętrznych pomoże w lepszym planowaniu strategii działań na Uczelni i kierunku.

Przedstawiciele Samorządu Studentów nie uczestniczą w spotkaniach PSRP, co przekłada się na brak świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Samorząd Studentów zdaje się mieć nieco odmienne cele skoncentrowane wokół wydarzeń promocyjno-eventowych, co potwierdzają spotkania z przedstawicielami studentów, jak i z samymi żakami – którzy o działalności samorządu wiedzą bardzo niewiele.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+/-		+/-	+
umiejętności	+/-	+	+/-		+/-	+
kompetencje społeczne	+/-	+	+/-		+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Uczelnia wdrożyła wewnętrzny system zapewnienia jakości. Struktura zarządzania jakością na kierunku *finanse i rachunkowość* uwzględnia strukturę zarządzania Uczelnią. Uczelnia dokonuje przeglądów programowych, ocenia weryfikację efektów kształcenia, prowadzi ewaluację zajęć. System pozwolił na wprowadzenie działań doskonałych.

8.2) W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczy kadra akademicka, studenci, Samorząd Studencki, a także przedstawiciele rynku pracy. Zaleca się pogłębienie współpracy z przedstawicielami sektora finansowego.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna			X		
6	Prowadzenie badań naukowych	Nie dotyczy				
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

W raporcie samooceny Uczelnia nie wskazuje kierunków rozwoju a ogranicza się do wskazania dla Uczelni roli instytucji szkoleniowych. Brak z punktu widzenia Uczelni perspektyw rozwoju dla kierunku nie jest dobrym rozwiązaniem. W opinii Zespołu Oceniającego pogłębienie współpracy z instytucjami bankowymi, finansowymi itp. otwiera nowe możliwości przed Uczelnią, a które być może wskażą drogę do dalszego rozwoju. Uczelnia powinna opracować strategię rozwoju dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Należy wzmocnić kształcenie w zakresie umiejętności informatycznych w odniesieniu do finansów i rachunkowości, co wymaga odpowiedniego oprogramowania komputerowego.

Uczelnia dostosowała się do uwag PKA z poprzedniej wizytacji, ale opracowana strategia rozwoju w zbyt skromnym stopniu odnosi się do kierunku *finanse i rachunkowość*.